Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001569

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-05-2026

Статус: Відмінена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Легкодух Віктор Вікторович
2. Viktor V. Lehkodukh

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3823-1619

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Історія та археологія

Дата захисту: 26-06-2026

Спеціальність за освітою: 262 "Правоохоронна діяльність"

Місце роботи здобувача: Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Код за ЄДРПОУ: 08410370

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, Львів, 79012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13644

Повне найменування юридичної особи: Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Код за ЄДРПОУ: 08410370

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, Львів, 79012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Код за ЄДРПОУ: 08410370

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, Львів, 79012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 78.01.29, 78.03.09, 78.09.18, 78.09.09

Тема дисертації:

1. Особливості російської пропаганди під час агресії на Сході України (квітень 2014 – лютий 2022 рр.)

2. Features of Russian Propaganda during the aggression in Eastern Ukraine (April 2014 – February 2022)

Реферат/анотація:

1. Легкодух В.В. Особливості російської пропаганди під час агресії на Сході України (квітень 2014 – лютий 2022 рр.). – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі у галузі знань 03 – Гуманітарні науки за спеціальністю 032 – Історія та археологія. – Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Львів, 2026. Обрана тема є науково й суспільно значущою з огляду на те, що російська пропаганда стала одним із ключових інструментів гібридної агресії проти України, безпосередньо впливаючи на перебіг воєнних дій, міжнародне сприйняття збройного протистояння та стан суспільної свідомості. Мета дослідження полягає у комплексному теоретичному та методологічному осмисленні підходів до виявлення специфіки, механізмів функціонування та наслідків російської пропаганди в умовах збройної агресії на Сході України у період з квітня 2014 по лютий 2022 року. Відповідно до визначеної мети дисертаційного дослідження поставлено такі

завдання: проаналізувати стан наукової розробки проблеми, класифікувати джерельну базу та визначити методологію дослідження сутності російської пропаганди; розкрити механізми інформаційного впливу РФ на громадян України, розмежувавши технології маніпулювання цивільним населенням та методи ІПсО проти українських військовослужбовців; виявити особливості пропаганди на внутрішню аудиторію РФ; дослідити еволюцію російських наративів для зарубіжної аудиторії; встановити кореляцію між інформаційними кампаніями та динамікою воєнних дій на Сході України у досліджуваний період; оцінити наслідки пропагандистського впливу та сформулювати рекомендації щодо вдосконалення системи протидії. Методологічну основу дослідження становлять принципи історизму, об'єктивності, науковості та системності, що дозволяють розглядати російську пропаганду як складний багаторівневий феномен у контексті гібридної війни та збройної агресії проти України. У роботі застосовано загальнонаукові методи аналізу й синтезу, індукції та дедукції, а також спеціально-історичні методи – проблемно-хронологічний, історико-порівняльний та історико-типологічний – для виявлення етапів, форм і змісту пропагандистської діяльності Російської Федерації у 2014–2022 рр. У межах дослідження застосовано авторську методику аналізу дезінформаційних механізмів, що дозволяє виявити специфіку інформаційного впливу на різні цільові аудиторії. Об'єкт дослідження – російська пропаганда та дезінформація. Предмет дослідження – зміст, форми та методи російської пропаганди в контексті агресії проти України у період з квітня 2014 р. по лютий 2022 р. Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що при вирішенні наукового завдання, яке раніше не розглядалося воєнно-історичною наукою, у дисертації вперше: здійснено типологізацію ключових наративів російської пропаганди на основі критерію диференціації цільових аудиторій; аргументовано функціонування пропаганди як цілісної системи ідеологічної та психологічної детермінації суспільства. Аналіз стану наукової розробки теми засвідчив, що, попри її високу актуальність і наукову значущість, проблема особливостей російської пропаганди в умовах агресії на Сході України залишається недостатньо комплексно опрацьованою в українській та зарубіжній воєнно-історичній науці. Встановлено, що політико-ідеологічна робота серед особового складу збройних сил РФ базувалася на дегуманізації образу українського воїна та легітимізації концепції "захисту співвітчизників". Визначено, що пропаганда для російських громадян трансформувала агресивну війну у свідомості населення в "справедливу визвольну місію". Теоретичний зміст роботи відповідає сучасному стану наукових історичних знань, включає актуальні теорії, концепції та термінологію досліджуваного напряму, що формують загальні та спеціальні компетентності майбутніх викладачів і докторів філософії у галузі 03 "Гуманітарні науки", спеціальності 032 "Історія та археологія". Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості їх використання в науково-дослідній та освітній діяльності, у підготовці навчальних курсів і методичних матеріалів, а також у розробленні рекомендацій для протидії пропаганді та дезінформації у сфері національної й інформаційної безпеки. Дисертацію обговорено та схвалено на засіданні кафедри історії інституту психологічної підтримки персоналу Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. Основні положення праці оприлюднені на 10-ти міжнародних конференціях.

2. Lehkodukh V.V. Features of Russian Propaganda during the Aggression in Eastern Ukraine (April 2014 – February 2022). Qualification research paper (manuscript). Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the field of knowledge 03 – Humanities, specialty 032 – History and Archaeology. Hetman Petro Sahaidachnyi National Army Academy, Lviv, 2026. The chosen topic is of significant scholarly and societal relevance, as Russian propaganda became one of the key instruments of hybrid aggression against Ukraine, directly influencing the course of hostilities, the international perception of the armed conflict, and the state of public consciousness. The aim of the research is to provide a comprehensive theoretical and methodological understanding of the approaches to identifying the specificity, mechanisms, and consequences of Russian propaganda during the armed aggression in Eastern Ukraine from April 2014 to February 2022. The research objectives include: analysing the state of scholarly development of the problem, classifying the source base, and defining the methodology for studying the essence of Russian propaganda; revealing the mechanisms of Russia's information influence on Ukrainian citizens, distinguishing between manipulation technologies targeting civilians and psychological operations against Ukrainian military personnel; identifying the specific features of propaganda aimed at Russia's domestic audience;

examining the evolution of Russian narratives for foreign audiences; establishing correlations between information campaigns and the dynamics of hostilities in Eastern Ukraine during the studied period; assessing the consequences of propaganda influence and formulating recommendations for improving the system of countering. The methodological basis of the study includes the principles of historicism, objectivity, scientific validity, and systemic analysis, which make it possible to consider Russian propaganda as a complex multi-level phenomenon within the context of hybrid warfare and armed aggression against Ukraine. The research employs general scientific methods of analysis and synthesis, induction and deduction, as well as special historical methods – problem-chronological, comparative-historical, and typological to identify the stages, forms, and content of the propaganda activities of the Russian Federation in 2014–2022. The study applies an original methodology for analysing disinformation mechanisms, allowing the identification of the specific features of information influence on different target audiences. The object of the study is Russian propaganda and disinformation. The subject of the study is the content, forms, and methods of Russian propaganda in the context of aggression against Ukraine from April 2014 to February 2022. The scientific novelty of the results lies in the fact that, for the first time, the dissertation: systematises and typologises the key narratives of Russian propaganda based on the differentiation of target audiences; substantiates the functioning of propaganda as an integrated system of ideological and psychological determination of society. The analysis of the state of scientific development of the topic showed that, despite its high relevance and scientific significance, the problem of the features of Russian propaganda in the context of aggression in the East of Ukraine remains insufficiently comprehensively studied in Ukrainian and foreign military-historical science. It was also established that the political and ideological work conducted among the personnel of the Russian armed forces was based on the dehumanization of the image of the Ukrainian soldier and the legitimization of the concept of "protecting compatriots." The research determined that propaganda aimed at Russian citizens transformed the aggressive war, in the public consciousness, into a "just liberation mission." The theoretical content of the dissertation corresponds to the current state of historical knowledge and incorporates relevant theories, concepts, and terminology of the field, forming both general and specialized competencies required of future lecturers and Doctors of Philosophy in the field of Humanities (03), specialty 032 "History and Archaeology." The practical value of the findings lies in their applicability to research and educational activities, the development of academic courses and methodological materials, as well as the formulation of recommendations for countering propaganda and disinformation in the sphere of national and information security. The dissertation was discussed and approved at a meeting of the Department of History of the Personnel Psychological Support Institute of the Hetman Petro Sahaidachnyi National Army Academy. The main findings of the study were presented at ten international academic conferences.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0123U102207

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Інформаційні та комунікаційні технології

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Легкодух В.В. Аналіз зовнішнього впливу Російської Федерації на військовослужбовців Збройних сил України через засоби мобільного зв'язку. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. Збірник наукових праць. Київ, 2022. Вип. 33 – 34. С. 60□70. https://doi.org/10.34079/2226-2830-2022-12-33-34-60-70
- Легкодух В.В. Взаємодія Збройних Сил України та громадянського суспільства у питанні протидії російській пропаганді. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія. Ужгород. 2023. № 2(49). С. 57–65. https://doi.org/10.24144/2523-4498.2(49).2023.290425
- Легкодух В.В. Кіберзброя і дезінформація: як гібридна війна РФ формувала уявлення про "Новоросію" у Європі. Журнал "Вісник гуманітарних наук" Серія: Історія та філософія. Миколаїв. 2025. № 11.

https://doi.org/10.5281/zenodo.17249985

- Легкодух В.В. Роль інформаційної війни у російсько-українському конфлікті: аналіз впливу медіа. Журнал "Актуальні питання у сучасній науці" Серія: Історія та археологія. Київ. 2024. № 2(20). С. 866–876. https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-2(20)-866-876
- Lehkodukh V., Horielov V., Marchenko S., Khromova O., Shchyhelska H.. On the issue of historical origins and civilizational preconditions of the russian- ukrainian war of 2014-2022: attempts of scientific reflection. Institute of Political Studies and Public Law "Dr. Humberto J. La Roche" of the Faculty of Legal and Political Sciences of the University of Zulia Maracaibo. Venezuela, 2023. Vol. 41(76). P. 753–768. https://doi.org/10.46398/cuestpol.4176.44 . (Особистий внесок автора дисертації 20% тексту).
- Lehkodukh V.V. Propaganda as a tool of Russia's hybrid war against Ukraine: 2014–2021. Development trends in social science in the era of digitalization: Scientific monograph. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2023. P. 193–219 http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/304

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: російська пропаганда як викривлення історичних фактів

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Куцька Олеся Миколаївна

2. Olesia M. Kutska

Кваліфікація: д. і. н., професор, 20.02.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5595-2995

Додаткова інформація: начальник кафедри воєнної історії Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Повне найменування юридичної особи: Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Код за ЄДРПОУ: 08410370

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, Львів, 79012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Трофимович Володимир Васильович

2. Volodymyr Trofymovych

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0083-0437

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Передерій Ірина Григоріївна

2. Iruna G. Perederiy

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7473-5868

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка"

Код за ЄДРПОУ: 02071100

Місцезнаходження: проспект Віталія Грицаєнка, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 0554d9k40

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гапеєва Ольга Львівна

2. Olga L. Gapeyeva

Кваліфікація: к. і. н., старший науковий співробітник, 20.02.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3145-7025

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Військова академія (м. Одеса)

Код за ЄДРПОУ: 24983020

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Плазова Тетяна Іванівна

2. Tetiana I. Plazova

Кваліфікація: к. і. н., доц., 20.02.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8690-1031

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Код за ЄДРПОУ: 08410370

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, Львів, 79012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Харук Андрій Іванович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Харук Андрій Іванович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Кривизюк Леонід Петрович
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна